

Catalunya Artística

ANY II. — BARCELONA, 27 JUNY 1901.

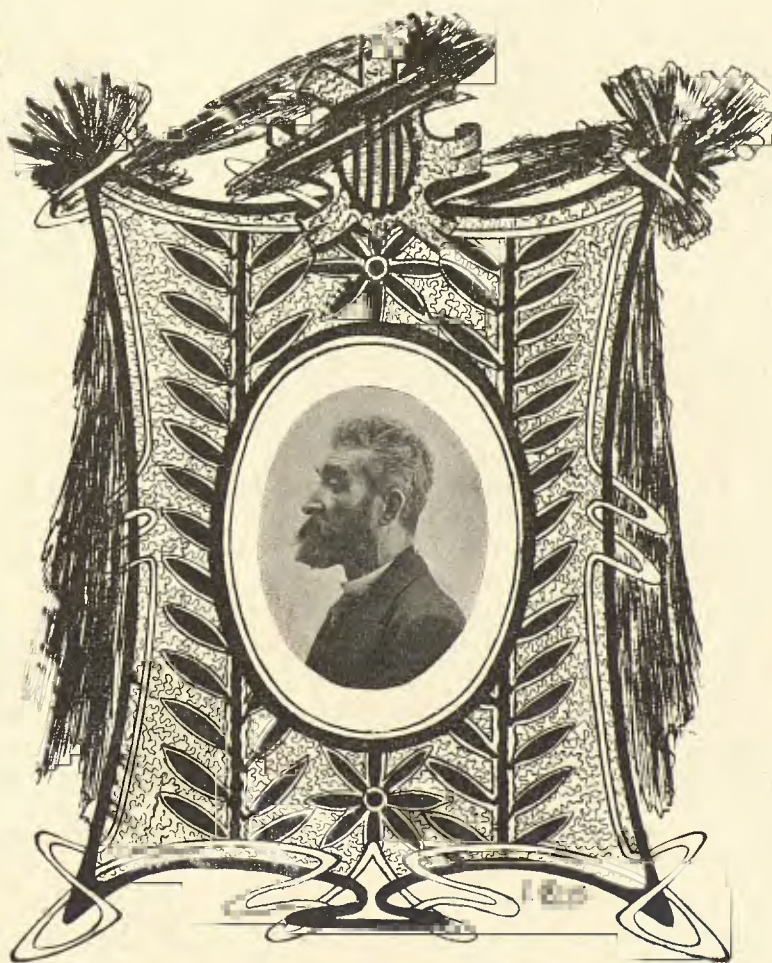
GENT NOTABLE DE CATALUNYA

72

Núm. 55.

15 céntims.

JOSEPH LLUÍS PELLICER.—(*Son últim retrato.*)

Gent notable de Catalunya.

JOSEPH LLUIS PELLICER.

D'un quant temps ensá no sembla sinó que la Mort despiadada dirigexi sos cops terribles contra homes escullits de aquesta terra; després d'en Soler y Roviroso en Balaguer, més tart en Manel Moliné, ara en Pellicer. ¡Qué sovint ha de plorar la mare Catalunya la perdua d'un fill estimat, d'un d'aquets fills que li fan honor y la enalteixen devant del món del art y de las lletres!...

En Pellicer, el notabilissim dibuixant, el pintor pulcre y detallista, l'artista mimat per tota una generació catalana y fins estrangera, com tot mortal pagá l'ineludible tribut á la Mort que ab la mateixa calma geladora y seguint la rutina de sa dalla, tant arrebassa una existencia inútil y fins maligne com irrespectuosa's mostra ab els sers que constitueixen la vida floreixent de tot un poble. Deuria haverhi diferencia entre las herbas parásitas y las flors olorosas, entre la mala llevor y la llevor útil. Però la mare Naturalesa ab son monstruós nivell ha volgut, desde que'l món es món, que passessin per un mateix arrasador lo bo y lo dolent, el superb y l'humil, la magestat d'un César y l'infortuni del esclau, el poch seny d'un orat y'l talent d'un artista...

* * *

En Joseph Lluís Pellicer, modestíssim com poch quan arriban á figurar en primera linea, s'havia obert pas entre'ls més celebrats dibuixants d'Espanya, Fransa y Inglaterra; per tot era prou conegut. Il·lustracions tan importants com la *Espanyola* y *Americana*, de Madrid, *Le Monde illustré*, de Paris y *The Graphic*, de Londres, se disputavan las sevas composicions seriosas ó xispejants.

En sa joventut en Pellicer cursá'ls estudis á Roma; d'allà'n tragué cuadros ben apreciables com *Il panteone de povere*, *La campagna romana*, *Il Ghetto di Roma* y *Zitto, silenzio che passa la ronde*, aquest ultim premiat en la Exposició Nacional de Bellas Arts l'any 71, y adquirit després pe'l Ministeri de Foment. Més tart el genial artista s'instal·là á Paris hont acabá de solidar la seva reputació; poch després feu cap á Madrid,

en quina capital il·lustrá'ls periódichs de més importancia, y al ultim retorná á sa estimada Barcelona ab el propòsit d'entregar-se per enter á fomentar y á enaltir l'art catalá.

Tot quant s'hagi dit y's digui en lloansa del malograt Pellicer es poch per lo qu'ell valia.

Descansi en pau el genial artista á qui anyorarem sempre.

El cant de las fogueras.

Els carrers s'ennuegan ressonants,
boy engolint la gent endiumenjada.
¡La ciutat está tota desvetllada!

.....
L'alegre flamarada
encén els ulls dels atrevits infants.
Dansém al vol d'aquesta foguerada.
Tebi de vida ens afalaga'l vent,
al cor ens crema tot un sol d'estiu:
¡foguera santa d'un inmens caliu!
¡Dansém alegrement!

Tot vibra y tot es foch, l'espai es clar,
dintre la nit ens ha nascut el dia.
Els núvols passen sonrosats pe'ls cels;
no's veu el gran misteri dels estels:
el fum qu'alsém nosaltres, l'energia
qu'ens surt del fons del cor
cubreix el buyt. ¡Tot es alegre y fort!
Las grans fogueras, llangotejant,
espetegant,
entre'ls crits de la gent entussiasmada
cantan la fortalesa.

Las grans fogueras en son esclat
cantan la plenitut, la gran bellesa
del estiu arriuat.

Aquesta nit es una nit ben nostre:
il·luminém el rostre
ab la claror qu'escampa la foguera
y enfortirá la nostre joventut:
ajuntém en els cants de Primavera
l'estrofa gran de nostre plenitut.
¡Cantém ab las fogueras
l'estiu que neix de nostres primaveras!

RAFAEL NOGUERAS Y OLLER.

Juny.

Cada vegada que la plana's balancejava voluptuosament, llensa'l gemech planyivol de la mare sobre la tomba del infant... y els roures gegants y'ls abets blanchs, semblan invocar al Sol en bé dels seus germans... y'ls cels, blavosament indefinits, orgullosos de sa filla benhaurada, besan á la Terra ab el bes del enamorat, mentres el llach, el llibre impenetrable pe'ls Cels, desde'l fons de sas entranyas els maleheix, orgullós de las sirenas y dels misteris... El llach es blau, y la vall rossa y gemada li enveja'l seu color... y el llach voldria ésser vall, pró'l Sol els besa y'ls accontenta de llur sort...

Y cada montanya, ab l'alegria dolsa del infant, xopa'l néctar de las flors, que per las montanyas, tenen enveja dels vents y del Sol que las martiritza... Y cada montanya, esguardant al lluny la ciutat blanca, la maleheix ab la sentència d'un deu, y á'n els seus mals planyivols els hi aboca flors y més flors tot adormintse ab la corona de la virginitat...

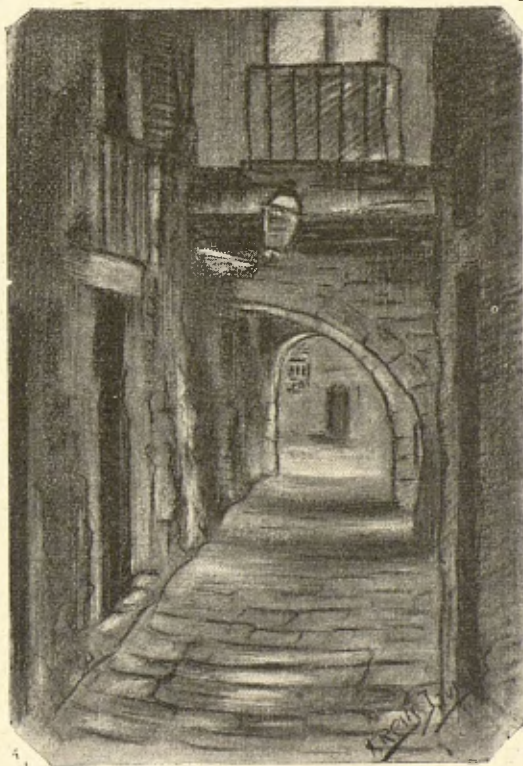
Y la ciutat, descoberta, mostra al nú sas despullas y llensa'l crit de l'alegria boja, el crit no recullit ni escoltat, el crit que no surt d'entre'ls llabis perquè'l remordiment l'endinza al fons... y els carrers, blanchs, tapats de Sol, volen exténdrers y esbufegar, volen trencar llurs límits pera respirar l'ayre sanitó, com els aucells, qu'empresonats els atravessan y'n fugen malehintlos... com las montanyas, que s'avansan á la ciutat pera pausadament estimbarla...

Y que no pot el Sol, cremar la Terra... perquè sa astúcia fa donarli voltas y més voltas... el seu obrar, ab aquest rapte de folia, ha mostrat tenir la ciencia indefinible... La Terra s'ampara ab las ombras... perquè las ombras son nostras concelleras... las ombras estrelladas que son el nostre simbol... las ombras van y venen, pró sempre'ns quedém ab ellas... com las onas de la mar, que successivament ens besan, més no podém desfèrnose'n... las onas, ab llur complanta, ns contan las esperansas de las altres terras, y nosaltres jingrats! no las fem sabedoras de nostras alegrias perquè'ls terrers llunyans no'n disfrutin... Fem com las ombras, som egoistas...

Cada vegada que la plana's balanceja voluptuosament com verge luxuriant, els fruyts gemats s'adorman damunt d'ella, com la testa del amant sobre'l pit de sa enamorada; la plana evoca'ls somnis dels hiverns y's vesteix de flors, y fruheix els seus fruyts, que'ls mostra als impenetrables estels que com espectres malehits la vetllan... La plana, y la mar, y las montanyas, ab inarmónich concert cantan una Elegia al Sol... y el Sol, que las estima, esbufegant las ilumina, perquè no's fassin ab las ombras, ab las ombras malehidas dels malehits misteris...

A. MASERAS.

RECONS DE BARCELONA ANTIGA

CARRER DE LAS TRES VOLTAS.—Dibuix de I. Creus.

*
*
*

Del teu jardí las flors son molt més bellas
cuan el fret ha mimvat.

Digam: ¿encara vius tan sols per ellas
ó't recordas d'aquell que t'ha estimat?

NARCÍS GILI GAY.

Intima d'enguany.

La meva ànima s'esplaya més lliurement...
¡Que hi ha viscut de reclosa!

La glassada d'un hivern que semblava eternal l'havia encongida, la tenia presonera, esclava de sas evolucions ara rúfolas, ara ab baf de Primavera... En una presó fosca, ab unas nits llargas y humidas, corgeladoras, que la enmaltian.

Enguany viu; torna á la claror d'un sol que cau aplanat damunt d'ella, que la llumena tota d'una llum immaculada. Enguany respira la flayre agradivola de la ginesta, de las fullas rissadas dels clavells, de la mistica viola y dels pétals satinats de rosas embaumadoras...

Enguany viu la meva ànima ab la potencia de una naturalesa jove.

L'ha revifada l'Amor! Un Amor gran, un Amor desconegut fins ara, un Amor sublim y humá que la deixonda. ¡Pobra ànima meva! y com s'esbargeix del empresonament de avans!

En mon cor—germá del ànima secuestrada pe'ls sentiments malignes dels homes—no hi entrava ni el més pàlit reflecte de la llum del dia. Tot era fosc, tot nuvoladas!... Negra nit eterna.

Avuy no; avuy sembla que la pobrissona ha-ge sortit del fons de mon ser pera rébrer la cremor del ple sol, com una oruga malaltissa que surt del cau á cercar la xardor de la canícula!...

Si avans l'infortuni la tenia reclosa y enterrada, avuy s'ha desvetllat ab la forsa de las flayres de ginesta que han vingut ab l'Amor que li mancava. Avuy, convalescent l'ànima meva, cerca'l curar ràpidament...

PERE D'ARBUÉS.

Juny de 1901.

Melangía.

Mareta la mare mia
jo me us posaré malalt
d'una forta malaltia
que cap metje l'entendrà.

Passaré la Primavera
día y nit sempre plorant;
vindrá l'alba falaguera
y'l meu plor no parará.

Vindrá alegre l'estiuada
ab llurs flors qu'encisarán;
y arraulit, á l'hivernada
el meu cor se gelarà.

Las dugas rosas colradas
de ma cara's borrarán,
y com fullas corsecadas
el vent se las endurá.

L'alegría y la gaubansa
dins del cor s'esfumarán;
el plaher de l'esperansa
corsecat hi morirá.

Y vindrá altre cop florida
l'estiuada, assadollant
tot el camp de sol y vida
que nous fruyts engendrará.

Suaument altra vegada
pe'ls sálzers mormolarán
las remors de la riuhada
que devalla escumejant.

Y cuan tot sia á la plana
d'alegría rebrotat,
el brunsim de la campana
per l'espay rondinará.

Se li haurá finat la vida
en un recó del afrau,
corsecada y esllanguida
á una flor primaveral.

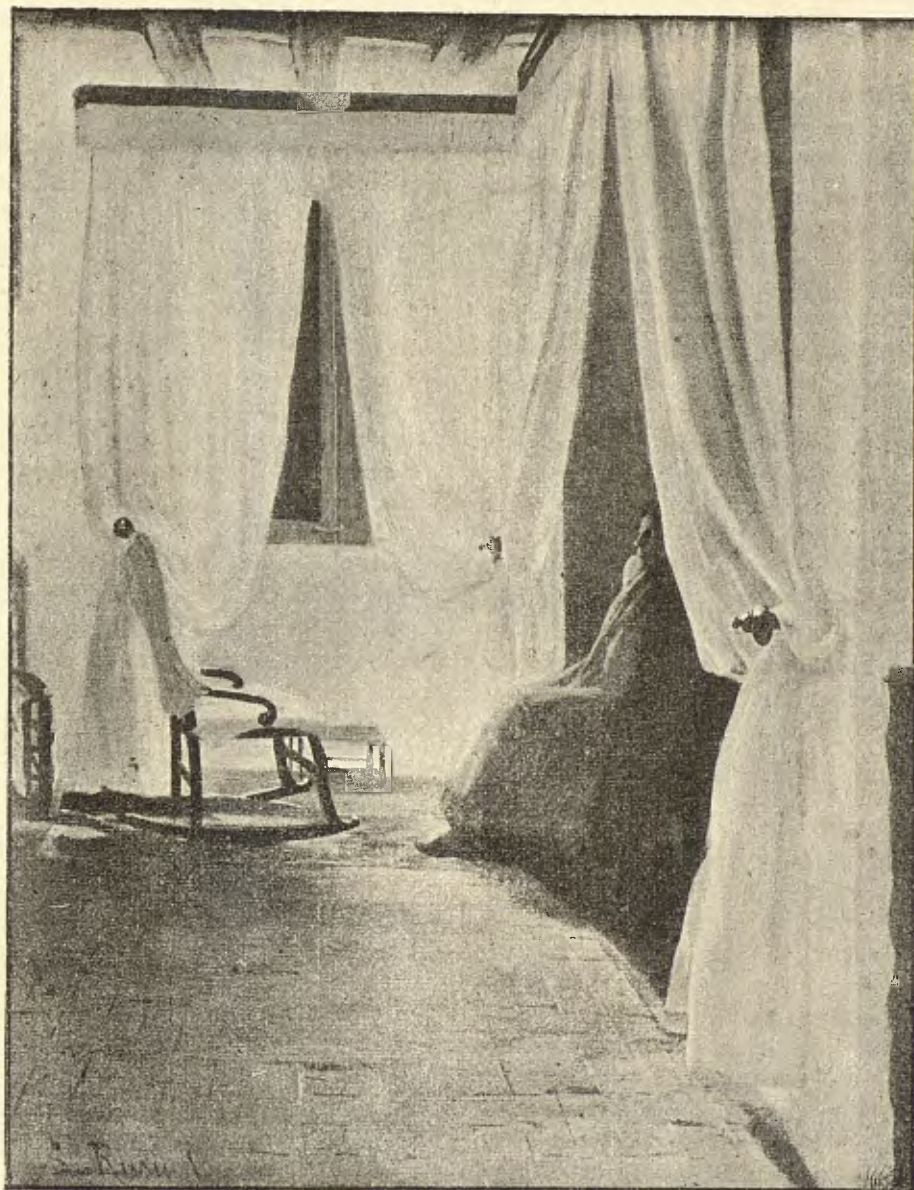
S'haurá mort vostra alegría;
vostre cor s'haurá gelat;
y alashoras, mare mia,
com jo ara heu de plorar.

Y li diréu á l'ingrata
cuan us vegi aixís plorar,
que l'amor al home mata
cuan l'amor que sent es gran.

Cuan germina ple de vida
sense poguerse engendrar
dins de l'ànima arraulida
que ha assolit el desengany.

Que ab vos vagi á la fossana
cuan hi anéu, mare, á plorar
per la rosa bosquetana
qu'una ingrata ha desfullat.

MARÍN VILALLONGA.

INTERIOR (SITGES). — Cuadro de Santiago Rusiñol.

Trista primavera.

Deixà'l mocador de seda que brodava y mitj trista's posà á guaytar en la finestra, contemplant ab melangia el panorama de vida que li oferia la Naturalesa.

«¡Qué curta es la primavera!» digué l'Enriqueta, com sentint enveja de las galas ab que joiosas se vestian la vall y la plana. Ella era una xicota jove, ni rossa ni morena, més quel-

cóm blanca de cara; havia complert vint anys, aparentantne molts més per las senyals inequívocas que la desgracia y'l vici havia imprés en son rostre; exuberant, hermosa, la primavera se va presentar massa aviat en aquell ser que als quinze maigs era ja un pomell de flors de preuhats aromas. Son front nacarat tenia las entonacions de las rosas delicadas, sas galas el color rosat dels núvols que al cayent de la tarde son ferits de costat pe'ls raigs del astre del

dia, las sevas dents semblavan un nardo desfullat, y'ls seus llavis, pétals de geranis y rosas de sanch.

De temperament nerviós y un xich orgullosa de las verdaderas gracias de qu'estava adornada, l'Enriqueta conegué ab anticipació qu'era guapa. Havia passat á una primavera la més deliciosa que's puga conéixer é imaginar.

Prompte un fret anormal, una gelada fora de temps va marcir una mica aquella estació florida. La mort de la seva mare, únich consol qu'en aquest món li restava, donchs son pare feya temps no existia, impresioná profundament á'n aquella nena, fent l'efecte d'un dia gris y rúfol en ple Maig, cuan el camp riu ab el somris etern de las fadas qu'en el fons de las rosas y violetas, celebran l'arribada de la vida en la terra, de l'alegria en el jardí y de la blavor y serenitat en el cel.

Com tota tempesta deixa consecuencias fatals, l'Enriqueta, morta la qui més estimava, continuá son camí sobre la terra sofrint las feridas de l'última desdita, més exhibint encara aquella primavera que ab tot, havia restat molt espléndida.

Un sol abrasador, una nova causa més poderosa que la mort de sa mare vingué á tronxar aquella joventut plena de moviment y aquelles flors encara olorosas. La passió ab la calor dels seus ardents raigs, marcí per complert aquell jardí no sapiguent ella posar cualsevol pantalla á'n aquelles flors que no pogueren resistir una xafagor tan impropia del temps, y las rosas del front de l'Enriqueta perderen aquells matissos encisadors y'ls geranis dels seus llavis se convertiren en morats pensaments, invadint sas galtas una munió de flors grogas representant á la tardor, més que á l'estiu, donchs era fidel proba d'una existencia que s'acaba, d'una estació que fineix, d'una joventut que pert sas joyas, d'un jardí que's converteix en un camp trist, perque no hi há notas de color, sinó que tot es monótono y llanguideixent.

Per aixó l'Enriqueta, al véurer com torna la primavera en la terra, al aguaytar en la finestra y contemplar el pla y las montanyas verdencas pe'ls arbres en fulla, l'hi causa una pena gran, un desconsol inmens y una enveja inexplicable. Sota'ls finestrals de sa casa hi cuyda un conjunt molt variat de tota mena de flors bonicas, no tan hermosas per aixó com las que ella ostentá en sa cara avans de perdre la fragancia

que en si porta la puresa y'ls sentiments ignocents de las cosas del món. Ella las hi prodiga mil atencions pera que al Maig tornin á rebrotar y la vida fassi de nou sa aparició en el camp.

«¡Qu'es trista la primavera de la vida!» repeiteix emocionada cada volta que'ls seus ulls negres ab la negror de la nit sens estrelles, donan una mirada al pahisatje que s'extén devant de la seva habitació. «Dura molt poch temps y jamay torna á vindre. Al menys vosaltres,—exclama dirigintse á las flors,—si l'estiu ab sas calors us asseca y us deixa colltortas, y las plujas de tardor us marceixen del tot, passaréu dormidas l'hivern, aguantant el moviment de la savia pera tornar á reviurer, y aixó ho repetiréu sempre, sempre...!» Després, anyorant las galas perdudas per la seva culpa, afegeix:

«Més trista es la primavera de la vida; aquesta un cop passada ja sols aguarda la tardor y l'hivern, mes la primavera perduda, ja no torna!» Y dihent aixó plena de tendresa per la tranquil·litat del lloch, se desfá en un plorar dols; las sevas llàgrimas van á confondres ab las gotas d'ambrosia y néctar que las flors guardan en sos cálzers; al ultim raig de llum del astre del dia tan brillan las perlas que forman el plor de l'Enriqueta com la rosada de las flors del jardí, perque las llàgrimas cuan son d'arrepentiment son més hermosas que las pedras preciosas y totas las flors de la primavera!

FRANCESC OLIVES SIMÓ.

L'hivern es la vellesa dels anys, y la vellesa es l'hivern de la vida.

—El sigle XIX que tothóm calumnia, potser serà estimat ab el temps; ara no.

—Sobre'l sigle que neix ja surten presumptuosos que hi fan profecías, y encara'ns burlém dels heroscops de l'antiga astrologia.

—Las vellas tradicions, las costums vellas, son sempre jovas per aquells que saben aprofitarse'n.

CUENTOS POPULARS. — LA CENDROSA.

EL Dimoni blau.

(A Joseph Fernández Bremón.)

I

Veus aquí que'l Diable, no estava encara prou cansat de fer malifetas, y va organitzar un extrany Congrés á fi d'estudiar la manera de robar més ànimas á Deu.

A'n aquest Congrés tindrian dret d'assistirhi tots els seus súbdits, sempre que fossin elegits per medi del sufragi popular, que's una especie de mentida que ja va inventarla el Diable temps enrera.

II

Després de fer treballar de mala manera als Espia-Dimonis—(els *burols* del infern)—y als demés empleats, falsificant llistas electorals y repartint candidaturas de pergami...; en fi, després de molts amohinos, va formarse el Congrés que'l constituïan trenta Dimonis, casi tots pertaneixents á l'alta aristocràcia del *Cel de las cabretas* hont els *Angels duhen banyetas*, y molts d'ells, cortesans del Diable-Rey.

III

Y varen comensarse las sessions y'l Diable que feya de President movent ab la cúa la campaneta, va fer callar al escullit auditori.

Y va dir á continuació:

—«Ja sabéu, estimats germans, que desde'ls temps de nostra estimada amiga Mari-Castanya, venim sostenint una partida d'escachs ab Deu. Resultat de la lluyta: que'ls homes se burlan de mi y negan la meua existencia rodonament, cuan no s'atreveixen á negar del tot la de Deu. Es precis que fent una jugada mestre, demostrí que no soch un ser imaginari, bo per estemordir á la quitxalla. Ara bé... ¿Qué us sembla que puch fer?»

Ningú va respondrer. Els Diputats se mossegaren la cúa y no sabian qué dir.

Per fi, els més desexits varen comensar á fer discursos y més discursos, sense lograr entendrers. Tots volian parlar y'l Diable-pare per ferlos callar, va fer repartir terrossets de sucre, y, es clar, mentres llepavan, semblavan muts.

Per fi, un dimoniet blau,—cal advertir que n'hi havian de tots colors—el més aixirit de tots, va demanar la paraula y va explicar aixis:

—«Mentres á la Terra, la dona sigui de Deu, poch avansarém en la partida d'escachs. Jo'm comprometo á fer una dona á semblansa meua, però sense cor, y'l Món serà nostre. Ella seduïrà als homes y rodolarán tots al Abim. Jo la faré hermosa, molt hermosa... Blanca com la flor primerenca del admetller, flexible y vincladora com las palmeras d'América, dolça com la mel dels romanins, alegre com dia seré, temptadora

com una sirena... Faré d'ella un conjunt de perfeccions y un niu de vicis... ¿Acceptéu?»

L'abigarrat Congrés aplaudi al orador y la proposta va acceptarse.

IV

Desde aquell dia, el Dimoniet blau, treballa que treballarás sent una dona... ¡Y qu'hermosa la va fer! May criatura nada va semblarse á ella de cos... però li faltava el cor... ¡Y valen tan poch las donas sense cor!... Llesta del tot, va presentarla al Dimoni-pare y aquest, qu'es molt enamoradis, va deixarse agafar en las mallas del amor, y va casarse... ¡Fins els Dimonis tenen una hora tonta!

V

Y d'allavoras ensá, el Mon está plé de donas sense cor... Las fa el Dimoni blau... el Dimoni del amor... No us ne fiéu!...

LLUÍS ALMERICH.

Matinal.

Va despuntant la hermosa aubada;
desperta prompte, ma estimada,
y'ns anirém voreta'l mar;
tot sent camí, somnis ditzosos
te contaré, que instants gojosos
aquesta nit m'han fet passar.
Vina, no tardis, que ma pensa
que guarda encar'la ditxa inmensa
que aquestos somnis li han causat,
te'ls vol contar plens de bellesas,
vol allunyar-me las tristescas,
vol converti'ls en realitat.
Un cop allá, cuan las onadas
'nant y venint, enjogassadas
á besar vinguin nostres peus,
s'allunyarán de mi las penas
tot admirant las bellas trenas
fetas pe'ls rossos cabells teus.
Y contemplantne las barquetes
que solcant l'aygua lleugeretas
fan via sempre mar endins,
etern amor hem de jurarnos,
y nostre goig han d'envejarnos
hasta del cel els serafins.

Ha despuntat la hermosa aubada;
desperta prompte, ma estimada,
y'ns anirém voreta'l mar;
ja pe'l camí, somnis ditzosos
te contaré, qu'instants gojosos
aquesta nit m'han fet passar.

FRANCISCH COLCNER.

Sabadell.

FOLK-LORE CATALA

Corrandas populars

RECULLIDAS EN DIVERSAS ENCONTRADAS DE CATALUNYA.

A

(Continuació.)

95

Ab un viudo, mare, mare,
ab un viudo no pot ser;
tot lo dia va per casa
buscant á l'altra muller.

(Montagut.)

96

Adeu, punteta de sol,
adeu, estrella de l'aua,
adeu, clavellet florit,
florit á la matinada.

(S. Hilari Sacalm.)

97

A la meua enamorada
jo li vaig enviá á dir
que si's vol casar que's casi
que no conti pas ab mí.

(Erinà.)

98

A la meua enamorada
li volia comprá un ret;
ara que ja está casada
li compraré un morralet.

(Erinà.)

99

A la cara t'ho coneix,
y ab la gira de la gorra
cada dia que n'es festa
mudas de festejadora.

(Erinà.)

100

Ab la cara t'ho coneix,
minyona, que no estás bona,
ab la cara t'ho coneix
que't cansas de dormir sola.

(Bruch de Baix.)

101

Aquesta caputxa fina
com la fa bogar el vent;
y aquesta gentil donzella
m'ha robat l'enteniment.

(Santa Pelaya.)

102

Al portal de cal teu pare
á n'allí t'esperaré
mos anirém per las firas
com á marit y muller.

(Santa Pelaya)

GENERAL GINESTÁ PUNSET.

(Seguirán.)

Organisat per la
Junta de la exposició
monográfica de la
trumfa, diumenge pas-
sat va tenir lloch en el
palau de Bellas Arts
un gran festival en
honor al Mtre. Goula
(pare), ab la coopera-

ció de l'Associació dels coros d'en Clavé.

El públich era molt numerós y no escassejá'ls aplausos á tots els executants que prengueren part en l'escullit programa, sobressortint l'hymne *La gratitut* (Clavé), l'idili corejat *Arre-Moreu* (Ventura), el dúo de *Aida*, sentidament expressat pe'l tenor Escursell y la soprano senyoreta Grasot, y la invocació *Gloria al Art*, del mestre Goula, que executá la massa choral y la banda del regiment d'Albuera.

En la segona part del programa sobressortiren *Las flors de Maig* (Clavé), el raconto de la ópera *La Fohème* (Puccini) cantat ab gust pe'l senyor Escursell *La flor de l'amistat* (lletra de Conrat Roure música del mestre Novi), una romansa ben cantada pe'l barítono senyor Romo, *Matinada d'Octubre* (poesia d'Apeles Mestres, música d'en Goula), cantata que ab molta justesa digué la senyoreta Grasot, acabant tan simpática festa ab els enardidors rigodons *Los nets dels almogàvers*, d'en Clavé.

Diumenge al dematí el reputat violinista mestre Crickboom doná un concert en el teatro de Novedats, acompanyat d'una orquesta dirigida pe'l mestre Mas y Serracant.

De Mendelsohn, J. S. Bach y Saint Saens eran las pessas del concert que'l senyor Crickboom executá ab molta justesa, conquistantse un devassall d'aplausos ben merescuts.

Se prepara per l'Agost vinent en las espayosas Arenas de Beziérs una representació de la tragedia lirica *Prométhée*, poema de Larrain y Herold ab música de Fauré. En la interpretació hi pendrán part artistas de valua procedents dels teatros Odeón y Opera de París, del de la Moneda, de Bruselas, y de la Scala, de Milán.

Ab un ple encoratjador tingué lloch el día de Sant Joan el según concert matinal d'*Euterpe*.

Formavan el programa las inspiradas composicions: *Verbena de Sant Joan* (Clavé).—*Fantasia Elegiaca á la memoria de Clavé* (Porcell).—*La Barretina* (F. Laporta).—*Lo Pom de Flors* (Clavé).—*La Cassa* (Gounod).—*L'invitation á la valse* (Weber).—*Flors de la Vall* (Goula).—*La Maquinista* (Clavé).—*La Celebre Sarenade Espagnole* (Albeniz) y estreno de *La non-non dels papellons* (Rafart).

Aqueixa última proporcioná al anomenat mestre senyor Rafart una ovació ben merescuda, siguent repetida entre l'entusiasme del públich enamorat d'aquella deliciosa música, ab la vaguetat dels cap-vespres serens y las remors frescas d'aquellas horas de calma.

Pe'l día 30 está anunciat el tercer concert, figuranthi el preludi de la ópera de Massanet *Herodiade* y'ls rigodons pastorils *Una Fontada*, del immortal Clavé.

Els cants dels bateadors.

Els cants dels bateadors son melangiosos
com hymnes funerals...
els cants dels bateadors son somniosos
y'm donan benestar...

Son ecos llunyadans de la infantesa
d'aquell temps venturós
que's pert entre recorts plens de dolcesa
que omplen el cor de goig...

Son tendras remembransas que m'ubriagan
de temps que ja han passat,
y al esmentarlos las tristors apagan
de nostres presents mals...

Els cants dels bateadors son armoniosos
com hymne angelical
y á l'hora xafogosa del mitj-día
me plau molt escoltáls...

El trepitj de las eugues qu'esbatussan
d'acompanyament bell els hi serveix,
y gent espitragada que panteja
ne forma lo seu públich més sincer.

Qu'es grat pogué en l'ardenta mitj-diada
dormirse d'eixos cants al dols fresseig!...

IGNASI SOLER Y ESCOFET

TIVOLI.

La inauguració de la temporada d'estiu que tingué lloch el dijous passat va posar de relleu las bonas condicions de la companyia de sarsuela gran que actúa en aquest teatro. Se posá en escena l'opereta en tres actes del mestre Lecoq, *El Duquesito*, que obtingué una excelent interpretació de tot el cuadro, distingintse molt especialment las senyoretas Pérez y González, y els senyors Arista y Gamero.

L'orquestra cumplí també el seu comés ab acert, dirigida pe'l mestre senyor Pérez Cabrero.

Durant tota la setmana ha fet el gasto *El Duquesito*, escepció de algún día en que s'ha ressucitat la coneguda *Miss Helyett*, que també ha sigut ben interpretada.

Del segón concert d'Euterpe ne parlém en la secció de «Notas Artísticas»

NOVEDATS.

La companyia del senyor García Ortega estrená dimars passat la comedia en tres actes *Lo cursi*, original de Jacinto Benavente, de quin resultat ne parlarem la setmana entrant. Sols podém avansar que l'obra va ésser ben rebuda y perfectament interpretada.

Ab un ple complert va comensar la funció teatral que'l dilluns passat va celebrarse en la important societat «Bre-tón», posantse en escena las sarsuietas en un acte *Tío... yo no he sido*, *Término medio* y *El prior y el priorato*, si-guent cantadas ab molta afinació y dirigidas ab acert per part del distingit actor cómic senyor Rebull.

Tots els intérpretes foren molt aplaudits pe'l distingit públich qu'omplia l'elegant y espayós Saló Teatro.

En el teatro de la societat «Niu guerrero» s'hi celebrá el día de Sant Joan una funció extraordinaria en honor del director del cuadro dramátich don Enrich Carreras, quin programa estava compost de l'aplaudida comedia del gran Pitarra *Las francesillas*, en la que s'hi distingiren molt tots els aficionats que hi prengueren part.

El senyor Carreras fou obsequiat ab alguns regalos y grans aplausos per part de la distingida concurrencia que omplia la sala de gom á gom.

La societat «Círculo de la izquierda del Ensanche» va celebrar la nit de Sant Joan la funció anunciada, prenent-hi part aplaudits artistas, que representaren el juguet cómic castellá *Los inconvenientes* y el saynet *Las dos joyas de la casa*, que feren passar una agradable vetlla al núme-rós públich.

El teatro va veures molt concorregut.

En el «Centro Lliberal Monárquich» del districte seté hi tindrà lloch el dia 29 una funció composta del celebrat drama del malaguanyat Felú y Codina, *Marta del Carmen*, y el juguet lirich *¡Dorm!*

La funció, que promet veures molt concorreguda, será á benefici del galán jove del cuadro dramátich don Joan Izquierdo.

Nostres folletins.

Ab el present número repartim el *plech quart* de la hermosa novela premiada en nostre primer Certamen Literari-Musical

EL PAS DE LA MORT

ilustrada ab dibuixos d'en Ricard Opisso, y el *segón plech de vuyt planas* del drama de gran écsit

RIU AVALL

original d'en Rovira y Serra, estrenat en el Teatro de Novedats la vetlla del 20 d'Abril del present any.

SUSCRIPCIÓ PÚBLICA

destinada á aumentar els ingresos pera'l Monument á FREDERICH SOLER, quals donatius no podrán excedir de **una pesseta**, al objecte de donar á la suscripció caràcter popular.

De las cantitats recaudadas se'n farà entrega á la *Comissió Executiva del Monument*.

Suma anterior: 29'20 ptas.—Don David Camplans, 1 pta.

Total, 30'20 ptas.

Continúa oberta la suscripció en la redacció de CATALUNYA ARTÍSTICA.

La Societat Barcelonina d'Amichs de la Instrucció ha publicat el cartell del Certamen d'enguany, figuranthi set premis ordinariis, el primer ofert per l'Ajuntament d'aquesta ciutat, consistent en els exemplars qu'han sortit del *Dietari del Antich Consell Barceloní*, y'ls restants consistirán en una medalla de plata y un diploma honorífich de la Corporació.

Además, á fi de solemnizar l'entrada del *sigle xx*, s'organara un número de premis extraordinariis, que no baixará de cinch, als noys y noyas pobres concurrents á las Escuelas de primera ensenyansa de Barcelona.

Aquets últims premis serán de 25 pessetas en metá ch, que s'imposarán á la Caixa d'Estalvis d'aquesta capital y que no podrán retirarse, junt ab els interessos acumulats, els noys fins qu'entrin á la quinta, y las noyas fins que's casin ó arribin á major edat.

Els que aspirin als esmentats premis deurán dirigir sos treballs ó sollicituts al Secretari de la Corporació (Porta-

ferrisa, 25, 2.^{on}, 2.ª), avans del día 1.er d'Octubre d'enguany.

Galantment invitats pe'ls senyors Tarré germans, amos del acreditat establiment balneari «La Concha badalonesa», de Badalona, assistirem el passat dissapte al sopar ab el que dits senyors obsequiavan á la premsa barcelonina ab motiu d'inaugurarse el día següent, ó sia el día de Sant Joan, els banyis de piscinas, onatge y banyeras. Recorreguerem detingudament totas las seccions y'ns ferem càrrech de las molts comoditats que'ls senyors Tarré han sapigut acoblar en son pintoresch establiment, que sens dubte s'ha de veure, com en els estius anteriors, frecuentadissim, no tan sols pe'ls badalonins, sinó també pe'ls banyistas de Barcelona, donchs la combinació que'ls amos de la «Concha» han establert ab la empresa del ferrocarril, fa que'l públich obtinga el cost del viatge d'anada y tornada y l'import del bany á un preu verament reduhit.

El sopar ofert á la premsa va tenir lloch en l'espayós restaurant del establiment qu'es á quatre vents y té una vista preciosa; está ben servit per un inteligent cuynier y aixó farà que'ls banyistas hi fassin gasto.

Nostra enhorabona als germans Tarré.

Ha visitat nostra Redacció la *Revista del Centro de cultura*, quinzenari científich, literari y artístich que's publica á Reus.

Ab gust hi establím el cambi.

Els encarregats de construir á Vilanova y Geltrú un monument á don Víctor Balaguer pensan dirigir-se als catalans prestigiosos de Madrit pera que promoguin una suscripció.

Lo que tindrían de recabar del Govern es que cedís el bronze pera la fundició de la estatua, cosa que no pogué lograse pera la del popular Pitarrá, puig al Ministeri de la Guerra varen contestar que no era gloria nacional el que ho havia sigut de Catalunya.

¿Donchs Catalunya no perteneix, per ara, dintre la nacionalitat espanyola? Gayre bé aquella contesta vá ser una contesta separatista per part d'allá dalt ¿oy?

¿Que vol dir que'ls inglesos puguin tenir el propósit d'arrabassarnos las terras d'Algeciras? Que's quedin ab tota Andalusia si volen, y si no'n tenen prou qu'arrambin ab tota la Insula barataria.....

Aquí lo trascendental, lo grandiosament sensacional, lo que treu de pollaguera á'n aquest poble *viril* y entusiasta, lo *nunca visto*, el desideratum, el notición tremendo, lo que ha de fernos felissos á tots y ha de convertir el pahís en una nova Xauxa, obrint una era de prosperitats es..... ¡el grandió, l'inconmesurable fet d'haver regalat al Rey el cap del primer toro que's va córrer en la corrida á que va assistir el jove monarca!

Y encara hi há més: L'Ajuntament de Madrit ha acordat pagar els gastos de dissecarlo.

¡No's desdinerin, que al menos valdrá setze pessetas!

El crítich artístich de *Le Journal*, de París, Mr. Gustave Coquiots s'ocupava la setmana passada, en un article extens, de la personalitat d'en Pau Ruiz Picasso, ab motiu d'una colecció de dibuixos que'l nostre amich ha exposat en una casa de aquella capital.

L'articulista parisench no escasseja els elogis al jove artista, per quin bon concepte merescut d'un dels diaris més importants francesos li enviém nostra enhorabona.

A treballar de ferm, qu'es aixís com se guanyan las reputacions precursoras de la gloria.

A tots els que presentin en l'Administració de CATALUNYA ARTÍSTICA els folletins en bon estat de la joguina *Cartas que no lligan*, se'ls entregarà un exemplar encuadernat mitjansant l'import de 10 céntims de pesseta.

CATALUNYA ARTISTICA se ven á París, Boulevard Montmartre, Kiosque núm. 50, de Mme. Scheneider.

Crónica reservada.

XARADA

A la plassa de la Pau (I)
un marit y una mullé
per cuestiones de... no sé qué
varen moure un gran *sarau*.

Ell va sortirne *hu* parat
y segons feu constá'l metje
té tres feridas al fetje
de pronóstich reservat.

Perque'l *tres* no volgué darli
una noya á cert minyó
en un moment de passió
un tiro ell va dispararli.

L'agresor *dos* sé agafat:
y segons digué un doctor
té ella una ferida al cor
de pronóstich reservat.

Al carrer del Paradís
dos tenir la *hu-cuarta* sort
de caure un infelís bort
desde dalt de un tercer pis.

Al moment fou revisat
per un metje, que digué,
que una ferida's va fé
de pronóstich reservat.

Ahir nit una xicota
se va beure ab poch instant

mitj porró de sal-fumant
pensant que bebia *tota*.

Quart una farmacia aviat
van durla, y el doctor Murga
feu constar que era una purga
de pronóstich reservat.

Dilluns, de dugas *cuart-tres*
no sé'l qué á mi va passarme
que tot plegat, vaig trobar-me
ab ganas... de no fer res.

Lo que m'havia agafat
no era cap atach, ni ronya;
era tan sols una *nyonya*...
¡de pronóstich reservat!

J. STARAMSA.

Solució al del número passat.

Xarada. — *Ca-ba-lle-ri-a*.

Correspondencia literaria.

S'accepta tot ó part de lo que han remés els senyors:

Alfons Sans, N. G. G. (no més que'l «Paisatge»), *Romani Calderona*, de Sabadell, *Emili Costa* («L'Amorosa» retocada), *Y. Soler y D.*, *Francesch Oliués Simó*, de Falset, (gracias per la seva atenta).

No's publicarà per un motiu ó altre lo dels senyors:

Joan Sempau (els versos mal midats; l'article arriba tard), *Kemigi Juncá*, *R. Homedes Mundo*, de Tarragona (aviat un article de vosté), *Francesch Escolá*, *R. Ribera Llovet*, de Sabadell, *J. Montablaiz*, *J. Aymá Ayala* (prompte veurá lo antecedent), *Añerépa*, *Andreu Massot*, *Joseph Olibart*, *X. Zengotita* (no está ben acabat), *V. Caldes Artís*, *Joan A. Viñes*, *Olaguer Massip*, *Joaquim Bigorra* (de lo anteriorment acceptat, la prosa), *J. M.ª B. G.*, de Falset, *Enrich Torrents Lluís*, de Vilanova y Geltrú.

Pere Serreta.—Gracias per l'avís. Hi há gent que té molt poca aprensió.

El Secretari de Redacció,

PERE D'ARBUÉS.

Fidel Giró, impresor.—Carrer Valencia, 311, Barcelona.

CATALUNYA ARTISTICA

SETMANARI IL-LUSTRAT de Literatura, Arts y Teatros.

Redacció y Administració: — *Raurich*, 20, principal. — (*Hi ha bussó á la porta.*)

DIRECTOR: J. AYNÉ RABELL. — ADMINISTRADOR: BARTOMEU LLURÓ

12 planas de text degut als millors prosistas, poetas y crítichs regionals. — 4 de novela ilustrada.

8 de folletí dramátich. — Grabats y dibuixos de notables artistas.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: BARCELONA, trimestre 2 pessetas. — FORA, mitj any 4 pessetas.

EXTRANGER un any 12 franchs. — NÚMERO CORRENT, 15 céntims. — NÚMERO ATRASSAT, 20 céntims.